

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. šte. 202 - Cena 3.- lire

TRST, petek 25. januarja, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-1.
Tel. št. 93806 93807, 93808. Rokopis se ne vrača

V zaporih in internacijah so mučili otroke, žene in starce

4.8.1919, ko še ni bilo fašizma:

so italijanski šovinisti napadli Narodni dom v Trstu
in slovensko šolo v via dell'Acquedotto

15. nov. 1919. so italijanski vojniki v Beli Krajini v vojni vasi po nalogu sergenteja De Macchi Sitaranzena iz Trsta (Montalozze) ustrelili pripadnike OF Čimerna Janka, Steno Alojza, in Čezirja Zana.

KORITNICA: V letu 1943 so Italijani prisilno mobilizirali 6 vaščanov. V marcu 1943 so bovske orkestralne aretirali Kravancu Ivana, ki je v Mathausu umrl in zaprti še 3 vaščane, ker so bili njihovi sinovi v partizanih. V aprilu so isti karabinjerji aretirali 3 vaščane in jim zaplenili precej premoženja. V naslednjih mesecih je bilo aretiranih še 8 vaščanov. V vasi pa so Italijani izropali skupno 30 ovac in 1 kravo. V vasi pa so ropali tudi ustaši, Nemci in kozaki, ki so 16. 4. 1945 pretepli in posilili Mlekuž Stanko.

KAL: V letu 1943 so Italijani prisilno mobilizirali 7 vaščanov. 28. 3. 1944 je italijanska redna vojska kapetana Borgattija požgala Verlet Amalji hlev. V maju so karabinjerji iz postojanke Bovec aretirali zaradi suma, da sodeluje s partizani Copi Marijo, Copi Alojza, ki je v Mathausu umrl, Klavro Kristino in jim konfiscirali premoženje v skupni vrednosti 15.000 lir.

OKTOBRA 1943 so ustaške bande pod nemškimi poveljstvom izropale 15 glav drobnice, SS-ovci pa so 10.10. vrtili Mlekuž Ivana živega v ogenj.

BOVEČ: Italijanske oblasti so prisilno mobilizirale 57 mož. V prvih mesecih leta 1943 so rajbejski in bovske karabinjerji aretirali 3 vaščane in dve celni družini zaradi sinov, ki so bili v partizanih. Vsem so istočasno konfiscirali razne premičnine v vrednosti 10.000 lir. 15. 3. so bovske karabinjerji iz istega bloka aretirali 11 družin (Komar Jožeta, Černuta Jožeta, Ivančič Ivana, Gašča Andreja, Suier Marije, Komar Ane in Durjave Leopolda). Vse te družine so bile internirane, konfiscirali pa so jim skupno 14 goved, 5 koz, perutnino in raznega blaga v vrednosti 76.000 lir. 15. 4. 1943 so iz istih razlogov aretirali še 7 oseb in konfiscirali 4 goveda, 1 prašiča, 16 ovac, v vrednosti 13.700 lir in raznega drugega blaga v vrednosti 72.000 lir.

V septembru in oktobru 1943 so Nemci zaprli in izropali 12 oseb v skupni vrednosti 89.000 lir. V letu 1944 in 1945 pa so aretirali in izropali še 11 oseb.

PLUZZA: V marcu in aprilu 1943 so bovske karabinjerji, edince kapetana Borgattija in alpinci, aretirali in izropali v skupni vrednosti 10.000 lir, 11 oseb. Nemci iz raznih SS in lovskih edince pa so aretirali in izropali 10 oseb.

DVOR PRI BOVČU: V letu 1943 so italijanske oblasti prisilno mobilizirale 6 možkih. 10. 6. 1943 so alpinci poškodovali hlev Mrakič Henrika. 4. 7. 1943 pa so bovske karabinjerji aretirali zaradi sinov, ki so bili v partizanih Zornik Silvano in družino Komar, katere oče je bil v internaciji v Montebello umrl.

Nemške edince so izropale 4 osebe v skupni vrednosti 16.000 lir. V naslednji PODKLOPCA so Nemci izropali 26. 10. 1943 in 2. 5. dve družini in prav tako tudi v Ravnan pri Bovcu.

PODOBELA: Italijanske oblasti so prisilno mobilizirale enega moškega. Nemci pa so v letu 1943 in pred umikom izropali 3 družine. (Rot Frančiško, Kenda Marijo in Katin Ano).

VODENCA: 4. 4. 1943 so italijanski karabinjerji s postaje Log pod Mangartom so 27. 11. 1943 zaradi sina - partizana aretirali in internirali Vencelj. Ano in Oigo. 20. 3. 1943 so iz istega razloga odvlekli v internacijo Kuk Antona in mu še prejšnji požgali hlev s tremi hlevi. Dan pozneje pa so isti karabinjerji in vojaštvo izropali in požgali hlev in dva hleva Kuk Stefaniji. V aprilu 1943 so italijanski vojniki in fašisti požgali v okolici 7 hlevov. 1. maja pa je nek karabinjer s postaje Log zgolj za svojo lastno zabavo ustrelil Kuka Ivana.

11. 10. 1943 je nemška kolona inf. reg. 7-314 vdrila po spopadu s partizani v vas in se grozno maskevala nad njenim prebivalstvom. Najprej so vojaki polovili 16 možkih in jih vse postrelili. Med žrtvami so bili: Vencelj Jožef, Valas Anton, Vencelj Andrej, Kuk Ferdinand, Strukelj Jožef in sin, Pohar Anton, Valas Franc in sin, Pohar Andrej, Vencelj Andrej in sin, Kuk Karel, Vencelj Andrej in Miha in Možina Anton. Pred ustrelitvijo so vse žrtve pretepli in jih mučili. Istočasno pa so drugi vojaki vas izropali, in jo nato s cerkvijo vred popolnoma požgali. Kar ni zgorelo so minirali. Med požarom je živa zgorela Valas Helena, ki je niso pustili rešiti iz plamenov. Preostali so se zatekli v bližnjo vas Log pod Mangartom popolnoma. Na bosi in skoraj nag. Skupna škoda znaša 4.200.000 lir. Popolnoma požganih je bilo 32 hiš in 33 hlevov. Pobitih ali odvedenih je bilo 27 goved, 80 ovac in mnogo perutnine.

SPODNJI IN GORNJI LOG POD MANGARTOM: V letu 1943 so Italijani prisilno mobilizirali 13 možkih. V marcu, aprilu in juniju so karabinjerji iz samih krajev aretirali 7 oseb, od katerih je Strukelj Ferdinand umrl v Mathausu. Internirani so konfiscirali razne premičnine v skupni vrednosti 110.000 lir. Mlekužu Antonu pa so požgali tudi hlev.

11. 10. 1943 so Nemci iz lovske edince inf. reg. 7-314 ropali in požgali v vasi. Požgali so 3 hiše, 20 hlevov, 5 senik in vsi premičnine. 5. 1. 1944 so odvlekli v internacijo Černuta Idorja, ki so ga vrnili. Prav tako je neznan usoda interniranca Tomaža Marka, Interniranec v Nemčiji so bile še tri osebe.

KORITNICA POD MANGARTOM: Pomladi 1943 so italijanski alpinci bataljona «Aquile» požgali hlev Strukelj Ant. karabinjerji pa so internirali Kozar Marijo.

11. 10. 1943 so Nemci požgali Komar Marijo, Črnutu Jožeta in Kravancu Ferdin hlev in vse bleve. Internirali pa so Strukelj Feliksa, ki so ga vrnili.

To je del v suhih besedah povedane kronike gorja bovskega prebivalstva. To je del golgotnega vseh primorskega ljudstva, golgot, ki se je začela takoj po svedenih zagotovilih iz Rima o spojitovanju njegovih manjšinskih pravic, ko fašizem je mi uradno nastopil, se vlekla skozi vseh petindvajset let in ki je med vseljudsko osvobodilno borbo dosegla svoj neslavljen vzhod.

Kdo od dveh okupatorjev je v poliganju bovske vasi, mučenju nedolžnega prebivalstva in ubijanju prednjačil? Alpinci kapetana Borgattija ali nemške vojske iz inf. reg. 7-314? Karabinjerji, italijanski strokovnjaki zasliševalci, ki so svojim nedolžnim žrtvam trgali nohte s prstov, ali oni Nemo, ki so Valas Heleno vrtili živo v gorečo hlev?

Vprašajte primorsko ljudstvo, preitejte zločine, sortirajte jih in seštetje, pa bo razvid pokazal, da so oboji enako zaslužni!

Zato obojim enako plačilo! Primorskemu ljudstvu pa težko zaslužen svobodno kabinro in samo želi! To je argument krivične njegove pravice.

„Absurdne nade“

«Rim, 24. Vest iz ameriških virov glede plebiscitov, ki naj bi odločili o usodi spornih ozemljih, so povzročile presenečenje v italijanskih odgovornih krogih, v katerih se gotovost, da podobne vesti prav gotovo ne morejo opustiti italijanskega naroda, temveč ga le zmedejo.

Take vesti so ikodiljive, v kolikor goje absurde nade in lahko povzročijo predsodna stališča in nesporazume s državami, ki mejijo na Italijo in s katerimi je rimska vlada v stikih za dosego dogovorov, ki naj služijo obnovi Evrope v oziroma sporazuma in sodelovanju.

Ne glede na točnost vesti, ki bi lahko predstavljale le poskusni balon, je reakcija odgovornih krogov vseskrat zelo poučna: kakor da bi jih pihl goli, so se «demokraciji» odgovorni krogi zagnali v to vest in jo razstrgali na drobne koščke.

Plebiscitov nikoli in nikdar! To je najnovejšo geslo italijanskega imperiaizma. Razumljivo: njihova vest je tako kosmata, njihovi zločini in tako suhi, da bi plebisciti ne uprloptili samo vzhodnih vrat Italije, za katere trepeti gospod Nitli!

Komur je še tako iz trte izvir argument boljki, kot potlen demokratizem postopek, mora padati iz protislova v protislova. Se večer je se, proti sklepu londonske konference, De Gasperi uprli na nedostopnem nateču pri vprašanju razmejitve med Jugoslavijo in Italijo; danes grmi jo rimski «odgovorni krogi» proti plebiscitom. Popolnoma naravno: kakor je vsa italijanska zunanja politika izraz nepokopanega italijanskega imperiaizma, tako so protislova, ki se vanje zapleta, protislova in se demokratizem misleče ljudi; za italijanske imperiaiste pa so posebej nevarna doslednost.

Zelje, ki jih je glede ekspeza o italijanski zunanji politiki izrekel radijski komentator polkovnik Stevens, so po našem mnenju precej naine. Današnja Italija ni demokracija deila. Kljub temu, da so nekateri, ki menijo, da je demokracija forma vse, nasprotno mnenja. Če bi Italija bila demokracija, bi prevzela pošteno nase odgovornost za vse krivice, ki so ji italijanski fašizem stoli evropskim narodom; prijavljena bi bila poravnati povzročena škoda; priznala bi krivice storjene našemu ljudstvu in pravico, da se združi s Jugoslavijo; branila in utrjevala bi s svoje strani za evropski demokracijski blok.

Namsto tega skuja današnja Italija zatajati fašizem, njegove zločine in sodelovanje z nacisti in Japonsko. Na drugi strani pa napihuje svoje sodelovanje s zaveznički, h kateremu jo je prisilil vojaški poraz nacifazizma; v svoje imperialistične namene izkoristi nebitne prehodne nesporazume med velikimi zaveznički in si skuja pridobiti naklonjenost enega na račun drugega; podpihuje in pospešuje kampanjo proti Sovjetski zvezi in zlasti proti Jugoslaviji; hujska Anglije in Amerikance proti zaveznički Jugoslaviji in jugoslovanski vojaški upravi cone B; postavlja strategije in gospodarske zahteve glede trpinčene Julijske krajine ter se enočasno ogreva za Wilsonovo erto ponovnega narodnostnega zatiranja, medtem ko je londonska konferenca Združenih narodov dokončno odločila, da mora meja med Jugoslavijo in Italijo spoštovati etnično načelo; ponuja demilitarizacijo Pulja (!) pod pogojem, da Jugoslavija demilitarizira svojo edino vojno luko Kotlori; ogroženo varstva plebiscite; grozi, da se bo v Italijo ponovno pojavil fašizem, če bi Julijska krajina bila priključena k Jugoslaviji. Edino pravihna rešitev vprašanja Julijske krajine naj bi pomenila povratek fašizma. Res lepo spritovala za «demokracijo» Italijo! Strahota: pradedava si na vse moč goje načine, da bi pri Združenih narodih izgubila in tako malo zaupanja, ki ga imajo do demokracizacije italijanskega javnega življenja.

Najnovejšo sporočilo rimskih «odgovornih krogov» našemu ljudstvu se glasi: Vi se niste nikoli sprijaznili s dejstvom, da ste bili 1918. priključeni Italiji; vedno ste hrenpeli, da bi se združili s svojimi brati onstran krivice meje; to svoje hrepenenje ste dokazovali s svojo nemogočljivo borbo, zato ste

Združeni narodi sprejeli resolucijo o atomski energiji

Vodja jugoslovanske delegacije
E. Kardelj se je sestal z Byrnesom

London, 24. AFP. — Združeni narodi so sprejeli soglasno resolucijo o atomski energiji. Za resolucijo je glasovalo 47 delegatov.

Današnje popoldansko zasedanje glavne skupščine je bil izreden dogodek, kajti prvič sta bila prisotna Višinski in Byrnes.

Ob 9.45 je predsednik skupščine Spaak naznanil pričetek zasedanja. Ekvadorski delegat Lafronte je poročal o prvi komisiji Združenih narodov. Opomnil je, da je 6. januarja britanska vlada v imenu ZSSR, ZDA, Francije, Kitajske, Kanade in v svojem lastnem imenu izročila tajniku izvršnega odbora pripravljene komisije resolucijo o ustano. vitvi komisije, ki ji bo poverjeno nadzorstvo nad vprašanji, ki so nastala zaradi odkritja atomske energije ter drugim vprašanji, ki so s tem v zvezi.

Lafronte je izjavil, da prva komisija, ki se popolnoma zaveda ogromnih posledic, ki so nastale za človeštvo po odkritju atomske energije, priporoča skupščini Združenih narodov, naj to resolucijo odobri.

Nadalje je opozoril, da namerava komisija proučiti korake, ki bi dovoljevali uporabo atomske energije v mirni nameni in človečanske namene in bi obenem v interesu varnosti zaščitili svet pred vsako možno uporabo te sile v razdiralne namene.

V izpolnjevanju teh nalog se bo morala komisija omejiti na pooblašila, ki jih daje Združenim narodom njihova listina. Čeprav sme komisija popolnoma svobodno izraziti svoje predloge, jih ne more vsiliti prav nobeni državi.

Nato je govoril Byrnes in podprl poročilo, ki ga je podal Lafronte. Izjavil je, da morajo Združeni narodi ostati združeni v vzdrževanju miru, prav tako kot so bili združeni med vojno, in da je treba sedaj v povojnem času po skupni borbi sodelovati, da se ohrani mir.

Byrnes je izjavil, da so pomirila vsa načela Združenih narodov in skupnem interesu človeštva, ker je to skupno vprašanje. Nujno je potrebno zagotoviti, da bo odkritje atomske energije služilo samo v mirni nameni. Svet ne sme ostati oboroženo taborišče. Skleniti moramo mirovne pogodbe s tistimi državami, ki bi se tudi rade pridružile naši organizaciji, da bi mogli tako čim prej ukaniti iz njih naše oborožene sile.

«Naprej v borbi, naprej za svobodo!» je končal Byrnes.

Nato je v imenu poljske delegacije Motzelski izjavil, da Poljska odobrava resolucijo in predložitve Združenim narodom načrt štirih točk, v katerih bi bila našeta jamstva glede atomske energije.

«Zdi se, da na Madžarskem na žalost še niso razumeli, da narod, ki zatira druge narode, ne more biti svoboden. Mi Madžari v Jugoslaviji, ki smo po kratki borbi naših glasovskih bratov doživeli popolno gospodarsko in politično svobodo, svetujemo onim okraj mej, naj vidijo v Jugoslaviji vzgled, kako se rešujejo manjšinske vprašanja.

Reakcija, ki se je v srednji Evropi najbolj ohranila na Madžarskem, smatra, da je čas ustrezen, da kalitev medsebojnih odnosov. Toda mi Madžari, ki živimo v Jugoslaviji, se bomo nasolili njihovim lažnim besedam. Pokazali so nam, da njihovo takozvano domoljubje obstoja iz preganjanja vsa na prednega, iz preganjanja najboljših sinov dolovnega ljudstva Madžarske in drugih narodov.

Zaradi tega zavračamo vse te manevre in zjavljamo, da smo našli v FLRJ domovino, v kateri smo dosegli večjo gospodarsko, politično in kulturno svobodo, kot bi jo mogli v lastni domovini.

Mitra Mitrovič, minister za svetovno in narodni vladni Srbije, je prikazala borbo arhivskih ljudskih množic za demokracijo in poudarila naloge ljudske inteligence pri dviganju kulturne ravni najširših ljudskih množic.

Načelna debata o ustavnem načrtu se bliža koncu. Seznam govornikov za načelno debato bo kmalu izrpan.

Nato boba oba doma ustavodajne skupščine prešla na debato o ustavnem načrtu v podrobnosti.

prejemali od nas zaslužen plačilo: s ognjem in mečem smo vam vtepli v glavo ponos, ki ga mora čutiti vsak državljani države s 2000 letno kulturno tradicijo; uso to mi ni pomagalo; danes stojte enoli in uporni tam, kjer ste stali pred petindvajsetimi leti, a vaki upi in nade so absurdni. Plebiscit? Veto, odgovorja Rim, le predno mu je bil predložen račun!

Svoj plebiscit je prebivalstvo Julijske krajine že davno izvršilo; ta plebiscit je v svojih vseh, od Triglava do Jadra; «Tukaj je Jugoslavija».

Nato je povzel besedo Višinski. V kratkih besedah je opomnil, da je bil v načelu načrt resolucije odobren na sestanku Velike trojice v Moskvi. Opozoril je skupščino na določila Listine, ki daje varnostno svetu obširna polnomočja in prednosti. Višinski je izjavil, da sovjetska delegacija krepko podpira resolucijo, ki je prvi skupni korak Združenih narodov k urenitvi svetovnega miru. Skupščina je Višinskega toplo pozdravila in njegov govor odobraval.

Nato je v imenu Francije govoril Paul Boncour in se obrnil na ZDA, Veliko Britanijo in Kanado, ki so dale lep primer mednarodne solidarnosti. Boncour je dejal, da šel francoska delegacija pripremati k uresničitvi tega velikega cilja.

Po drugi strani je filipinski delegat Lopez izrazil še enkrat bojazn, da bo kontrola atomske energije poverjena omenjeni komisiji, kar bi imelo za posledico, da bo kontrola sama ušla iz rok Združenih narodov.

Kandidati za glavnega tajnika ZN

London, 24. (VZN). — BBC poroča, da v zvezi s imenovanjem glavnega tajnika organizacije Združenih narodov navajajo Georges Bonnet, francoskega poslanika v Washingtonu. Drugi kandidati, ki se še polegujejo za to mesto, so

kanadski poslanik v Washingtonu Lester Pearson, jugoslovanski poslanik v Washingtonu Simić in norveški zunanji minister Lje. Britanski veleposlanik v Washingtonu Lord Halifax je izjavil, da bo Velika Britanija varnostni komisiji Združenih narodov nudila vso pomoč v vprašanjih Grčije, Indonezije in Perzije.

Kardelj v razgovoru z Byrnesom

Beograd, 24. (VZN). — Posebni dopisnik Tanjuga v Londonu poroča, da je jugoslovanski podpredsednik Edvard Kardelj, ki ga je spremljal jugoslovanski poslanik v Washingtonu Stanjoje Simić, obiskal ameriškega zunanjega ministra Byrnesa.

Byrnes odpoval v ZDA

London, 24. — BBC — Danes popoldne, kmalu potem, ko se je zaključilo današnje zasedanje glavne skupščine Združenih narodov, je ameriški zunanji minister Byrnes odpoval v ZDA.

Ameriško delegacijo na zasedanju glavne skupščine Združenih narodov bo vodil Edvard Stettinius.

Razpravljanje o Grčiji

London, 24. — BBC — Na svojem sestanku jutri popoldne bo varnostni svet Združenih narodov verjetno razpravljalo o vprašanju Grčije, Indonezije in Perzije.

Libanonska vlada čestita FLRJ

Beograd, 24. — Tanjug — Ministri predsednik in zunanji ministri Libanona je v notji dne 13. januarja obvestil jugoslovanskega generalnega konzula v Beirutu, da je libanonska vlada priznala novo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

Libanonska vlada čestita ob proglasitvi FLRJ in izraža svojo željo o skorajšnji vzpostavitvi diplomatskih odnosov med obema deželama.

Sporazum glavnih francoskih strank

Paris, 24. — BBC — Tri glavne francoske stranke so se danes po celodnevni razgovorih sporazumele, da bodo sestavile koalicijsko vlado.

Prav tako sporočajo, da so se tri stranke sporazumele, glede proklamirane diplomatskih odnosov med Francijo in Francosko Španijo.

Stalin sprejel veleposlanika ZDA

Moskva, 24. Tass. — Dne 23. januarja je predsednik sveta Ljudskih komisarjev ZSSR generalist Stalin sprejel veleposlanika ZDA v Moskvi Hazima. Navzod je bil ljudski komisar za zunanje zadeve ZSSR Molotov.

Bevin o španskem vprašanju

London, 24. (VZN). — Anglijski zunanji minister je danes v spodnji zbornici odgovoril na več vprašanj.

Laburist Swingler je vprašal, ali bi mogel kaj novega povedati glede politike angleške vlade napram Španiji. Zunanji minister je odgovoril: «Špansko vprašanje je predmet stalnega preučevanja angleške vlade, ki je nenehoma kar se tega vprašanja tiče v stiku z zavezniki vladami. Angleška vlada je ob vsaki priliki pokazala odpranost napram Francovi vladi, ki je podpirala naše sovražnike. Želim, da bi sedajni režim spremenili s pomočjo španskega naroda.

Prod novimi stavkami v ZDA

Washington, 24. — Radio London. — Sedaj stavka v ZDA 1,5 milijona delavcev. Prejšnji tisti stavka 251.000 železnikarjev, ki bodo o tem drevi sklepali.

Kratke vesti

BENETKE. V Miri v benekski pokrajini so odkrili celico akcijah odredov «Mussolini». Policija je aretirala 27 oseb. Pri njih so našli razno orožje.

RIM. Vojno ministrstvo je sporočilo, da bodo poklicali pod orožje mladince letnika 1924. Prvo, da se bo to zgodilo zaradi odpuščanja vojakov starejših letnikov, ki so že dolgo časa pod orožjem.

SMOLENSK. Po vojni so geologi preiskali smolensko pokrajino. Odkrili so bogata ležišča premoga. Letos se bodo raziskovanja nadaljevala in iz prvih rudnikov bodo lahko pričeli kopati premog leta 1947.

KOENIGSBERG. Z odlokom ljudskega komisarja za trgovsko mornarico ZSSR je bilo koenigsbersko pristanišče uradno izročeno protumu.

MOSKVA. Največje železarnice in jeklarne v ZSSR v Magnitogorsku slave svojo štirinajsto obletnico. Od dneva, ko je iz prvega plavja prišlo železo, so se tovarne neizmerno povečale in sedaj nimajo tekmecev v Evropi.

BERLIN. Agencija INS poroča, da je bil na sestanku voditeljev socialistične stranke v Berlinu, odoben sporazum med osrednjimi socialističnimi in komunističnimi odbori.

BRUSELJ. Belgijski ministri predsednik Van Acker je na tiskovni konferenci izjavil, da so predlog za anekto o vrnitvi kralja Leopolda odklonile vse belgijske politične stranke razen ene, in istočasno izrazili presenečenje vlade zaradi kraljevega predloga.

WASHINGTON. Agencija Reuter sporoča, da se vladnim funkcionarjem še ni posrečilo po deveturnih pogajanjih končati stavke telefonskih uslužbencev.

MOSKVA. Vlastnost uralske petrolejske industrije je zlasti povečala nedavno odkritje ležišč nafte v dolini reke Tamer. V naslednjih letih se bo proizvodnja petroleja v Uralsu trkrat povečala.

FRANKFURT. Agencija AFP javlja, da se v ameriški zasednici onci vršila nova protestna pohorjanja ameriških vojakov proti postopnemu poteku demobilizacije.

MILANO. Izrednemu poročnemu sodišču so prijavili 15 pripadnikov neofašistične skupine «Calceogno». Policija je odkrila v njihovih stanovanjih strelivo, orožje in propagandni material.

LONDON. Delegacija osmih članov britanskega parlamenta je odpovala na Poljsko, kjer si bo ogledala tamkajšnji položaj. Obiskala bo Lodz, Katowice, Slezjske rudnike in druge kraje.

ATENE. Telefonski delavci ter osebe mestne kanalizacije in pilnarne so stopili v stavko. Delo so zastopili tudi uslužbenec cestne železnice in avtomobilski podjetji. Pred bankami in javnimi uradi stoji vojske straže.

PRAGA. Poročajo, da so češko-slovaške oblasti odkrile nemški film, ki ponazarja uničenje češko-slovaške vasi Lidice.

Nürnberg, 24. Unipress. — Sodišča za vojne zločince je odgovdilo obravnavanje Hessove zadeve, ker sodišče še vedno proučuje njegovo prošnjo, da bi mu dovolili, da se rathovo zagotovi Češko-slovaški, ki šene, ki ga sodišče še ni obravnavalo posamezno.

Brisatku današnje razprave je britanski tožilec dejal, da je Neurathovo zagotovo Češko-slovaški, ki je podal pred nemškimi napadom, da Nemčijo še vedno veže nemško-češko-slovaška prijateljska pogodba, slijan primer metod, katerih eden izmed prvih zastopnikov je bil Neurath.

Dejal je, da je bila edina zaščita, ki jo je del Neurath kot protektor Češice in Moravske, izvajanje zločinov.

Obtožil je Neuratha, da je bila njegova osnovna politika asimilacija Češko-slovaške s absorbiranjem polovice prebivalstva in deportacijo in usmrtnitvijo druge polovice.

V nadaljevanju je francoski tožilec govoril o nemški okupaciji Francije in ugotovil, da je bilo med vojno v francoskih mestih ustreljeno 30.000 talcev, med njimi 11.000 samih v Parizu.

Francoski tožilec je nadalje opomnil, kako so Nemci s mučenjem in pretepanjem mučili belgijske žene, ki so delale v informacijski pisarni v Liegeu in ki jih aretirali v maju 1944. Da bi izsilili priznanje, sta nacistični častniki in zdravniki zavedla na eni izmed njih nasilen splav.

Francoski tožilec je nadalje predložil seznam ljudi, ki bi bili pripravljeni za talce, in ki jih je pripravil general Stuegelnapf, nacistični poveljnik v zasedeni Franciji. Nemci so jih ustrelili.

Bevin o španskem vprašanju

London, 24. (VZN). — Londonska radijska družba javlja, da se je Sir Archibald Clark Kerr, angleški poslanik v Moskvi, po kratkem obisku v Londonu vrnil v Moskvo. Čez nekaj dni bo odpoval na Javo kot poseben odposlanec angleške vlade.

Porast industrije v osrednjih azijskih republikah ZSSR

Moskva, 24. Tass. — Letos bodo osrednje azijske republike znatno dvignile svojo industrijo in poljedelstvo.

V kazaski, turkmenski, uzbeki, tadžiki in kirgizski republikah bo pridelo obnavljati 217 novih tovarn. Ze obstoječe tovarne bodo v veliki meri povečale svojo proizvodnjo. Letna proizvodnja mineralnih soli v zalivu Karabugas bo narasla za 20.000 ton. Znameniti zvepleni rudni v poscavi Karakumi bodo dvignili svojo proizvodnjo za 30%, prav tako bo povečalo svojo proizvodnjo karag

SLOVENSKI DUHOVNİK:

O Goriškem katoliškem tedniku

Lastniki goriškega tednika «Slovenski Primorci» so pravkar razposlali duhovnikom okoliščino, v kateri med drugim tožijo, da se duhovščina premalo zanima za ta list, da ga premalo širi. Mnogi duhovniki so mlačni, so tudi taki, ki so mu nasprotni. Lastniki se temu ne morejo načuditi.

Naj torej lastniki omenjenega lista po tej poti zvedo, zakaj je tako. Danes bomo navedli samo en vzrok, zakaj se resnično narodni zavodni duhovnik za ta list ne more ogrevati.

Vzrok je ta, ker «Slovenski Primorci» ni dovolj slovenski, ni absolutno slovenski, ampak le pogojno: v kolikor mu to višja cerkvena avtoriteta dovolj, v kolikor mu nadškof ne brani.

Za to trditve bomo navedli tudi dokaz. Evo ga!

V preteklem letu so «Primorski dnevniki», «Sloški tednik» in drugi slovenski časniki objavili zgodovinsko ugotovitev, da je nadškof msgr. Margotti pridno sodeloval s fašizmom, da je Slovenec storil veliko narodnih krivih. In časniki so krivice tudi našli; nasilno je izrinil slovenski jezik iz škofije pisarne; zati je častil ljudi mesečnik «Folium», ki so ga vsi prejšnji nadškofi pisali v latinščini kot uradnem cerkvenem jeziku, zato pa ustanovil svoj italijanski «Bollettino»; v slemeniki je slovensko preganjal, vodstvo semenišča je po nadškofovem ukazu postalo čisto italijansko, in Sicilije je poklical ravnatelja Buttoja, ko se je ta onemogočil, je postavil na ravnateljsko mesto nekoga Soranzo, ki smo ga vsi bogoslovci radi njegovega fašističnega nacionalizma naravnost sovražili.

Niti v dobi, ko je nemški osvajač v Gorici uveril v šole in urade slovenski jezik, se nadškof ni dal omejit, marveč je stanovito nadaljeval svojo fašistično politiko.

In se veči! Nadškof se je pregrešil zopet bogu postavil o ljubezni in pravičnosti in celo zoper cerkvene postave; v Furlaniji je začel pošiljati slovenske duhovnike (n. pr. župnika Bajta), do čim je nastavljal po slovenskih duhovnikih italijanske duhovnike, ki niso znali niti ene besede slovenske in so nas jezik zaničevali in ga teptali.

Tako je nadškof pripeljal v Devin nekoga Della Tolla, v Dobrodo bi poslal nekoga Biancarosa, ki se je celo tako daleč spoznal, da je vernikom grozil s riciniovim oljem. Znani so primeri, da so umirajoči verniki poslali po duhovnika v dajne Ronke, ker domači duhovniki ni znal besede slovenske. Verniki so se v pismi obračali na nadškofa, naj se jih usmili in jim pošlje duhovnika, ki bi slovensko vsaj razumel, pa zamen.

Kaj je se stori nadškof Margotti? Ker slovenski duhovniki kot zvesti prijatelji svojega ljudstva niso mogli preprečiti slave Mussoliniju, in se saaj in za Hitlerja ogrevati, jih je nadškof Margotti v okoliščini z dne 26. julija 1940, hudo oštel. V tej okoliščini je med drugim pisal:

«Vsi moji duhovniki dobro vedo, kaj se sedaj dogaja v Italiji. S kako velikimi napori si italijanski narod prizadeva, da bi dosegel svoje cilje, da bi tako zagotovil Evropi in vsemu svetu, z zmago svojega orožja, skupno s svojo mogočno zaveznic Nemčijo, stalno ureditev, ki bi jamčila ta mir. In vendar ni bilo še slišati, da bi moja duhovščina izrazila priznanje poglavarstva (Duceja in Hitlerja) in pohvalo hrabrim vojakom, nikoli niti enega izraza, ki bi kolikor koli pomenil navdženje. Nikoli niso bili pozvani verniki, naj molijo za zmago...».

Tako je nadškof slovenske duhovnike naravnost ovadil italijanskim oblastnikom. Kakor je znano, se je takrat iz Rima izlil val nenavne preganjanja proti slovenski duhovščini. Nadškof Margotti se je nasproti Slovenom tako obnašal, da se je to zagnalo tudi pametnim goriškim Italijanom. Tako je ugledni goriški italijanski mešan Antonio Gentano poslal 2. avgusta 1945. nadškofu pismo, v katerem mu kot Italijan očita grehe, izvršene v škodo slovenskega naroda. Med drugim gospod Gentano tako povzbuje nadškofa:

«Ekscelesca! Ni mogoče vsiliti drugega jezika narodu, ako

močemo uničiti svetišča družine in prekiniti naraven odnos med materjo in otrokom. Ekscelesca! Greh je, ako proglašamo italijanstvo Gorice in Julijske krajine po starem sistemu, ki je bil doslej v rabi, kajti to pomeni delati proti božjim zapovedim».

Kakor gospod Gentano, tako so se nad ravnanjem nadškofa pohujševali mnogi resnični poštini Italijani v Gorici. Končno je ta gospod pozval nadškofa, naj bi Gorico zapustil.

Vabilu gospoda Gentana, naj se nadškof preseli v svoje kraje, so se pridružili slovenski listi, ki so izrazili nasvet, da je res najbolje, da nadškof pusti Gorico, kjer se je onemogočil med večino vernikov, ki so vendar Slovenci.

Ko so torej slovenski časniki objavili te čisto zgodovinske ugotovitve, in s tem dali ubogi slovenski

„LJUDSKI TEDNIK“

list z bogato in pestro vsebino političnega, kulturnega in gospodarskega značaja je izšel. Prinaša tudi zanimive slike iz naših krajev.

Dobi se v vseh razprodajnicah in pri krajevnih kolporterjih.

pari, ki je trpeja 25 let, vsaj maloce zadoščena, kakšno stališče je zavzel slovensko pisani «Slovenski Primorci»?

Mar se je pridružil splošni sodbi vseh poštenih ljudi na Primorskem? Mar je vsaj molčal? Mar je zgodovinske trditve vsaj skušal ovreči? Ne, tako se «Slovenski Primorci» ni vedel. Kaj je torej storil? To, kar mu je bilo zaukazano od zgoraj. Ali vsaj tako, kakor so njegovi lastniki sami hoteli (in s tem so se že bolj razgallili in pokazali, kakšna je njihova duša, koliko je vredno njihovo slovenstvo). V svoji številki z dne 29. avgusta 1945 so napisali, da se v časnikih napada sam nadškof, ki mu očitajo, da je pod fašističnim režimom pomagal razprodajati naše ljudstvo in ki so celo tako nesramni, da zahtevajo, naj se nadškof umakne iz Gorice.

Kdo skrbi za sirote partizanov

Ze večkrat smo poudarjali slovekoljubno delovanje Zveze primorskih partizanov. To delovanje ni kakor ni omejeno na pokopavanje padlih tovaršev. Zveza vrši poleg ostalega tudi socialno skrbstvo za partizane in njih svoje. Pri tem je naravnost neverjetno, kako obirno se njeno delovanje kljub skromnim sredstvom, ki jih črpa izključno iz prispevkov svojega članstva.

V coni A je 1.500 sirot, katerih starši so padli kot partizani. Zveza primorskih partizanov si je na vse načine prizadevala, da pomaga tem neprebrskljenim otrokom. Pripravila je zato tudi dom za te sirote, vendar doslej pri tem ni našla pričakovane razumevanja. Zavezniške vojske uprave. Tako ZVU do sedaj ni niti pristala na to, da bi dala na razpolago vsaj stavbo, kjer bi partizanske sirote dobivale pomoč in vzgojo. Za vse, kar je bilo do sedaj storjenega, gre zaslugu ljudstva, ki je kljub izopanenosti prišlo k njemu.

Tako je s pomočjo ZPP že preskrbljeno 65 sirot.

Tudi o priliki partizanskega tedna se spominja na nesebično delo ZPP v korist partizanskih sirot in podpiranje njihove prireditve. Ves dobiček teh prireditev bo del v korist omenjenega socialnega delovanja Zveze.

Zopet obsodba v odsotnosti krivca

Včeraj se je vršila in izrednem porotnem sodišču v Trstu razprava proti Terziji Mirkovič, obtoženi zaradi kolaboracionizma kot konfidentka SS. Bila je v stalnem telefonskem kontaktu s SS in ovadila med drugim tudi Franciško Novič, Marijo Lazzarini in Eldo Petronio.

Delo Slovenskega narodnega gledališča za Trst in Sl. Primorje

Po tolikih letih smo slišali našo besedo s obnovljenega narodnega odra. Ne la besneke in dekleta, tudi mi možje, ki nam ni zastrepel glas, ko smo videli toliko gorja in kriv, priznamo, da smo imeli ob otvoritvi Slovenskega narodnega gledališča za Trst in Sl. Primorje, solze v očeh. V grlu nas je nekaj tiščalo, nekaj bi radi rekli; zahvalili o svoji eroč — pa so se nam le zasolali oči.

Vrednosti smage priborjene besede smo se vsi svedeli, najbolj pa pionirji nasega obnovljenega odra, ki so ponesli slovo Primorja. Kar pogledimo delo Slovenskega na-

Kot odgovor na zgodovinske trditve «Slovenski Primorci» slovenski protestira in v posebnem članku takole piše:

«Nadškofu Margottiju smo dolžni posebno spoštovanje, tudi če nam dela krivice ali če se moti. V tem primeru smemo nadškofu svoje mnenje poniti povedati in ga opozoriti na morebitne napake».

«Slovenski Primorci» ni niti z besedo objavil svojega mnenja, spričo raznarodovalnega dela nadškofje. Tepli so nas, bicalni naš narod, mi pa bi nas, bicalni «Slovenskega Primorca» morali za krivice gojiti posebno spoštovanje.

«Slovenski Primorci» pravi, da bi smeli, če nam nadškof morebiti naredi kakšno krivico, njega poniti opozoriti na morebitne napake. Hlinavščina! Kdaj pa je «Slovenski Primorci» tudi samo poniti opozoril na narodno krivico, ki so se nam delale in se nam še vedno delajo? Mar niso verniki posiljali na nadškofijo pismo za pismom, mar niso duhovniki prirejali romanje za romanjem v Vatikan, kjer so se pritoževali, a vselej zaman?

Pozično se opozarja Slovek, ki naredi napake nevede ali nehoti. Mar je nadškof nevede pripeljal v Gorico proslulega Buttoja? Mar je nevede postavil za rektorja zasovražene Soranzo? Mar je nevede (kakor Mussolini) zati «Folium» in slovenskim, zlasti starejšim, laščne nevedim duhovnikom vasil svoje neveditvo? Mar je nevede krilil slovensko in urada? Mar niso bili pri njem radi tega duhovniki?

Svoja dejanja je nadškof javno vrazil. Ne tajno. Ali se javni greh ne sme javno pokazati?

Tako je torej nastopil «Slovenski Primorci» v obrambo naših svetih pravic, kakor so pač od zgoraj ukazali. Da bi vsaj zdaj, ko so drugi časniki kot kronisti ugotovili zgodovinsko dejstvo, molčali.

Ne, ne! «Slovenski Primorci» se molči, ampak se je lotil obrambe krivice za spada tratta. In za tak list naj bi se slovenski duhovniki ogrevali? Ga širili in podpirali? Ne, ne, bratje! Prenehajte s takimi dejanji, ki so skrajnosti kompromitirane tednika. Veseli pa bomo versegga glasila, da bodo pod pogojem da bo samo brat, brez ozira na kogar koli.

Tak list bomo zares podprli!

MOS čestita

Gospodu Alfredu C. Bowmanu, JAGD, višjemu oficirju za civilne zadeve je poslal MOS za Trst sledeče čestitke:

Osvobodilni svet za Trst najskrebeje čestiti. Vasemu blagorodu ob podestitvi visokega odlikovanja častnika reda britanskega imperija.

Partizanska razstava v Gorici

Zveza primorskih partizanov javlja, da bo 27. t. m. ob 9.30 uri v gledališču Ljudskega doma svečana otvoritev «Partizanskega tedna».

Dr. Anselmo Giuseppe in dr. Silbar Mirko bosta v govoru počastila spomin padlih partizanov in slave partizanske podvige.

Vse partizane vabimo, da se udeležijo te svečanosti v civilni obleki. Po končani svečanosti bodo poslali na grobove padlih na mirenstem pokopališču latorjev venec.

Dopisujte v „Primorski dnevnik“

los; 7. deo, «Andante patetico», ki ga je spisal Vito Zupan; 8. deo, popoldan so ponovili Jurčič-Delakovca «Desetega brata», sveder pa so odigrali Benedettičeve «Rdece roke»; 9. deo, so sopes ponovili «Jernajevo pravico»; sveder istega deo so predvajali Golarjevo novost «Vdovo Rošinko».

Nato je Slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje gostovalo v Gorici, kjer je v Ljudskem domu imelo sledeče predstave: 13. deo, «Jernajevo pravica», 14. deo, «Scampolo»; 16. deo, popoldan «Deseti brat», sveder pa «Jernajevo pravica»; 17. deo, sopes «Deseti brat»; 18. deo, «Andante patetico»; 19. deo, «Vdovo Rošinko»; 20. deo, «Rdece roke».

V Ajdovščini je Narodno gledališče imelo sledeče predstave: 25. deo, popoldan «Jernajevo pravica»; 26. deo, popoldan «Deseti brat»; sveder pa «Deseti brat».

Nadajše je Slovensko narodno

Poziv Zveze primorskih partizanov

Goriški odesk Zveze primorskih partizanov je naslovil na Goričane sledeč poziv:

Mesanci! Krava, strana vojna vira je so pred več meseci utihnila, toda niso so še nocoje in ubila bolečine v velikem razdejaju, ki ga je povzročila vojna. Nasprotno, se naraste sol Na stolne in stolne mater, kosa, otrok in sestra šajuje za svojimi dragimi, padlimi v veliki in legendarni partizanski osvobodilni vojni. Na stolne in stolne družin, katerim je nocojastični naval razdelal domove, nimaž strehe in žive v največji revščini. Oni, ki so toliko žrtvovali, so skrajno nemočni in košček kruha prisiljeni molodano prosjati.

Zveza primorskih partizanov, va bi vse dobrosrčne ljudi, naj se strnejo in v slovekoljubnem naporu za pomoč sodelujejo na

Partizanskem tednu z ravnimi izvršitvami na nabiranje prispevkov v pomoč najbolj prizadeh partizanskim družin. Nihče, bodisi pošten Italijan, bodisi pošten Slovenec, ki goji čut hvalečnosti do tistih sinov ljudstva, ki so vse artovoali, naj pomodi ne odklanja.

Sodelujte in darujte svoj prispevek, da olajšamo težave družin tistih, ki so za pridobitev svete svobode žrtvovali vse.

OD TRIGLAVA DO JADRANA

Zaradi velikih vremenskih nevarnosti in snežnih zametov nismo prejeli dopisov iz vzhodne Primorske.

ZVU je razdelila deseti sot paketov

Zavezniška vojska uprava je pred kratkim razdelila deseti sot paketov hrane med dobrodelne organizacije.

Obdarovanci so izrazili svojo hvalečnost Zavezniški vojski upravi za to velkodušno darilo.

Žaga

Na zboru volivcev je KNOO podal ljudstvu obračun o svojem delovanju in mu predložil knjige, da si jih navzoči ogledajo in kontrolirajo vse račune. Vaščani so odobrili račun in ugotovili, da je odbor pravilno rešil svojo dolžnost napram ljudstvu, s čemer je zavrnil zlonamerne trditve nekaterih reakcionarjev, ki so še pred časom izjavili, da odbor odhaja na svoje stolce. Ob tej priliki je ljudstvo videlo, da člani odbora še sedaj ne dobivajo plače, katero so sami odklonili. Vaščani so se sklenili, da bodo nakazali drve družinam padlih partizanov in umrlih v interakci. Ker je žaga strošna in požarna vas, bodo sirotam in brezposelnim nakazali drva za prodajo, da si bodo s tem olajšali življenje. Določili so plačo godnemu čuvstvu in sklenili, da bodo na svoje stroške popravili slabe ceste.

Nato so zborovali partizani iz Zage, Spencele in Českoslovske Loga. Ustanovili so odesk Zveze primorskih partizanov. Ob zaključku so odposlali pozdravno resolucijo tov. Kardoju v London.

Plužaa

Zbora volivcev, ki je bil 10. t. m., se je udeležilo veliko stvilo ljudi. Prisostvovali je tudi član ONO, ki je podal politični referat. Odbor je podal ljudstvu poročilo o letnem obračunu. Dohodkov ni bilo, in tudi odoborniki niso prejeli plače, kot so mislili nekateri vaščani. Dognali so, da so nekateri prebivalci nezakonito skakali le in ga prodajali po črnoborzijskih cenah. Volivci so odobrili postopek je odbora nepravilno tem skodljivim, kajti za taka dejanja je potreben zagovor pred ljudstvom. Nekaj metrov drv bodo prodali in iz iskupčkom prisilodili na pomoč bolnemu partizanu, ki se nahaja v goriški bolnici. Ker je bilo v tem nesoglasje, je mladina izjavila, da bi za tovariša sama poskrbela. Tudi s tega zborovanja so odposlali resolucijo tov. Kardoju v London.

Biljana

V Biljani v Brdih so vaščani po mrazu, snegu in burji več dni postavljali silavokov v vasi ter se tako pripravili na dostojen sprejem mednarodne komisije, ki bo ugotovila stanje na tem ozemlju. Ko je bil elavok večraj 23. januarja postavljen, so ga podrl s tankom. Sad večdnega naporega dela vaščanov je bil tako uničen. Vaščani bodo poslali protestno pismo zavezniški vojski upravi.

Ročinj

Pokrivalnost ročinskega ljudstva je za časa borbe vzpodbujala marksarko blizno vas. Ročinci so neumorno delali, ljud temu da si jih stalno nadzirali okupator in domaji izdajalci. Tudi sedaj marljivo delujejo in si pomagajo. Na vaškem zboru so se zmenili, kako popraviti poti. Sklep so izvedli in tako popravili poti v vasi in pet km občinske poti. Nepravili so

Semper

Zene so pred dnevi priredile svečano konferenco na katero so povabile zastopstvo mladine, referent, ko za socialno skrbstvo in članico okrajnega odbora APZ. Z zanimanjem so sledile referatom o razvoju partizanske vojske, o delu naših žene v osvobodilni borbi in o delu

gledališče za Trst in Primorje gostovalo v Vipavi, kjer je priredilo 26. deo, popoldan narodno igr «Deseti brat», sveder istega deo pa so odigrali Benedettičeve «Rdece roke»; 9. deo, so sopes ponovili «Jernajevo pravico»; sveder istega deo so predvajali Golarjevo novost «Vdovo Rošinko».

Nato je Slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje gostovalo v Gorici, kjer je v Ljudskem domu imelo sledeče predstave: 13. deo, «Jernajevo pravica», 14. deo, «Scampolo»; 16. deo, popoldan «Deseti brat», sveder pa «Jernajevo pravica»; 17. deo, sopes «Deseti brat»; 18. deo, «Andante patetico»; 19. deo, «Vdovo Rošinko»; 20. deo, «Rdece roke».

V Ajdovščini je Narodno gledališče imelo sledeče predstave: 25. deo, popoldan «Jernajevo pravica»; 26. deo, popoldan «Deseti brat»; sveder pa «Deseti brat».

Nadajše je Slovensko narodno

Slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje

bo uprizorilo na gostovanju sledeče predstave in sicer:

v IZOLV v dvorani Alieto v soboto 26. t. m. ob 15. uri Golarjevo «Vdovo Rošinko»; v KOPRU v gledališču S. Chiara v nedeljo 27. t. m. ob 15. uri Golarjevo «Vdovo Rošinko»; pri Sv. IVANU v dvorani Skamperle v soboto 26. t. m. ob 20. uri Benedettičeve «Rdece roke». Zaradi tehničnih ovir bo mesto v Nabrežini dne 27. t. m. ob 15. uri predstava Benedettičevih «Rdečih rož» v SEZANI v Prosvetnem domu.

Prehivalcem Julijske krajine

Zveza primorskih partizanov povziva vse one, ki so v posesti fotografij, spominov, dnevnikov, dokumentov, poverst, pesmi, risb, stenskih čaropisov, itd. iz partizanske borbe, da jih čimprej prinesejo na sedež Zveze v Gorici in Trstu za «Partizansko razstavo».

Zgoraj omenjeno gradivo bo lastnikom po končani razstavi vrnjeno. Omenjeni material sprejema tudi za te svrhe in pod enakimi pogoji «Primorski dnevnik».

Bovec

Nedavno je bila v Bovecu okrajna gozdarska konferenca. Ing. Moxina nam je podal obračun o upravljanju naših gozdov. Videli smo, koliko lahko dosežemo s načrtnim in vestnim izkoriščanjem gozdov. Videli smo tudi, kako je koristna skupna uprava gozda Golobari, ki je last treh krajev, in alner Soče, Bovec in Kal-Koritnice, kjer imajo pripravljeno za 1.500 kub. m lesa. Razpravljali smo, kako sprevesti les pravdočasno in gozda in kaj je treba povzeti za uničevanje borovnega preisa. Nadalje smo zahtevali strogo kezen za ljudi, ki povzročajo škodo v gozdovih in proti katerim ameriško-ameriška oblast nicesar ne ukrene.

Čezsoča

18. januarja t. l. so se zbrali vsi partizani, tovariši, ki so se nahajali pri okupatorjih v delavskih bataljonih v Franciji in internirani, da ustanove združeno partizanov. Izvolili so svoj odbor in se tako s svojim združenjem priključili k Zvezi primorskih partizanov. Ob tej priliki so poslali podpredsedniku FLRJ in vodji jugoslovanske delegacije v Londonu pismo, v katerem zahtevajo priključitev k FLRJ.

TRST

Nogometni mladinski turnir

V nedeljo 27. t. m. bodo v okviru tekem za mladinsko nogometno prvenstvo v tržaškem okrožju odigrali sledeče finalne tekme: Nabrežna-U. S. škedenj na igrišču CRDA ob 9.30 zjutraj; «Prosveta» Opštine-Tovarna strojev Sv. Andreja na igrišču CRDA ob 14. uri.

Sestanek okrajnih odborov ZPP

Odbore I., II., III. in IV. okraja mesta vabimo danes 25. t. m. ob 13.30 na sedež Zveze primorskih partizanov, Corso 19, kjer bodo razpravljali o «Partizanskem tednu».

Sestanek v Šklednju

Prosvetno društvo v Šklednju sklicuje danes ob 20. uri v prostorni zabaviščni sestanek vsega članstva. Zaradi važnosti dnevnega dela vabimo, da se ga udeležijo polnoštevno!

Prireditve v Anberju

Prosvetno društvo «Kraški Vrh» uprizaro dne 27. t. m. v Anberju dramo v treh dejanjih «Na Viokemu». Sledi prava zabava s plesom in življivo pošto. Začetek ob 14.30.

Vabilo

Prosvetno društvo «Slovenska straža» v Gradpih ima dne 27. t. m. v lokalnem poslopju kulturne prireditve s plesnim spredom, za četek ob 16. uri.

Prekile

Prireditve v Barkovljah 26. t. m. je zaradi tehničnih ovir odlogena.

Prehrana

Ukinitve nakazovanja moke: Ob večakom potrošniku, da pekarni Cosulich Ivana v ulici Fontanone št. 13, zaradi nerednosti, ne bodo nakazali krušne moke za dobo 12 dni, pričleni danes 26. t. m.

Klavirski koncert pianistke Hide Horak Domazetovičeve

Veliki umetniški uspeh nam je nudila v ponedeljek 21. januarja sveder pianistka Hilda Horak-Domazetovičeva, ki je v tržaškem radiu v polurnem koncertu uspešno nekaj lebranih del iz klavirske literature. Po dveh krajših soaristih njevnih sonatah in Bachovi fantazi v o-molu je pianistka s velikim občutkom zakrpalja 33 Beethovnovih varijacij, amo imed nesplošnih so-

thovnovih klavirskih skladb. Za mlajšucke smo slišali še groteskno komadno slovenskega skladatelja Ravnika Jankota.

Vprašanje zvišanja delavskih mezd še ni rešeno

Pogajanja za plače in mezde se že vrsto doice časa. Vprašanje ureditve mezd se že vico od pretekega oktobra in je bilo prvič rešeno z začasno draginjsko doklado, ki so je kasneje podaljšali tudi za mesec december. Nujno je bilo rešiti to vprašanje sedaj posebno zato, ker je začasna draginjska doklada ukinjena in ne velja več za ta mesec.

Enotni sindikati so zato pripravili svoje predloge, ravnotako tudi Julijski sindikati. Pogoj Enotnih sindikatov so bili sicer zelo zmerni, toda vendar kolikor toliko zadovoljivi z ozirom na tekoče stanje industrije in gospodarstva sploh. Predlogi Julijskih sindikatov pa so bili še zmernejši, kar lahko pripisemo njihovu poreklu, iz katerega nujno izvira kompromisarsvo.

Vendar so Enotni sindikati kot vedno pristali tudi sedaj na to, da nastopajo kolikor je mogoče enotno, da bi le priborili povoljšne delovne pogoje za vse delavstvo.

Pogajanja so se razvijala z najboljnim namenom delavskih delegatov, ki so popuščali od skrajnih meja. Zastopniki delodajalcev pa so vztrajali pri svojih prvih pogojih.

Mladinska igra v Domu pristanških delavcev

V nedeljo 27. t. m. gostuje mladinski odesk opekovanje prosvetnega društva z otroško igr «Krajevni palčkov» v Trstu. Glasbo ki te igr je skomponiral Ivan Skrbec. Predstava bo ob 15. uri v gledališču dvorani Doma pristanških delavcev (Casa del lavoratore portuale). Predprijave vstopne v soboto in nedeljo ob 8. do 12. ure in v nedeljo ob 14. uri pred predstavo pri gledališču blagajni. Predstava bo pod okriljem APZ prvega mestnega okraja.

GORICA

Smučarski izlet na Črni vrh

Slov. planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo 27. t. m. svoj prvi amaterski izlet na Črni vrh. Odhod s Travnika ob 6.30 uri. Vožnja z avtobusom stane za člene 150 lir, člane mladince 100 lir, nečlane 200 lir. Prijave sprejema in daje pojalni trgovina Rolich, Korzo Verdi 5. Kostjo le nahrbtnika.

Črna kronika

V nedeljo popokine je sedemletna deklica opozorila polietista na nekake tatu, ki je ravnokrat naglo odnaja z ukradenoto torbo, katero je za trenutno odložila nekaka gospa. Policaj ga je pravčasno ujel, vrnil gospe torbo in ga odpeljal na policijsko stanočnico. Izkazal se je za nekakega Antonija Demartini iz ulice G. Gozli.

Dobra srca

Udeleženci tekaja v Dutovljah dirujejo za tiskovni sklad 2000 lir. Namesto venca na grob polk. Zveze so Cok darujo mladina iz Lovca 1500 lir za za sirote padlih partizanov.

Tovariši Sinigoi Andrej, Dornberg

št. 19, je dovoljal za tiskovni sklad «Primorskega dnevnika» 500 lir. Hvala!</